

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost poslovanja Zgodovinskega arhiva Ljubljana

Ohranimo sledi časa!

125 let Zgodovinskega arhiva Ljubljana

2024

CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Pravilnost poslovanja
Zgodovinskega arhiva Ljubljana**

Številka: 322-2/2023/30
Ljubljana, 14. marca 2024

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti poslovanja **Zgodovinskega arhiva Ljubljana** (v nadaljevanju: arhiv) v letu 2022. **Cilj revizije** je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja arhiva.

Računsko sodišče je o **pravilnosti poslovanja arhiva** v letu 2022 izreklo **mnenje s pridržkom**. Arhiv je ravnal v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, ker je sistemiziral delovno mesto, ki ni navedeno v zakonu, podzakonskem predpisu ali ustrezni kolektivni pogodbi, javno uslužbenko ob premestitvi na drugo delovno mesto uvrstil v previsok plačni razred ter napredoval javno uslužbenko, ki za to ni izpolnjevala pogojev, zato je izplačal najmanj za 1.663 EUR preveč plač. Za redno delovno uspešnost je zagotovil za 409 EUR več od predpisanih 2 % sredstev za osnovne plače, mentorjem pa je v nasprotju s Kolektivno pogodbo za javni sektor dodatek za mentorstvo obračunaval še po zaključku usposabljanja. V nasprotju z Aneksom h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji je jubilejno nagrado izplačal prepozno oziroma v višjem znesku od predpisanega, odpravnine ob upokojitvi pa v znesku, prenizkem za 438 EUR. V nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je izplačal za 292 EUR preveč in za 229 EUR premalo regresa za letni dopust, v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih pa zaposlenim zagotovil pravice, ki nimajo podlage v relevantnih predpisih, v skupnem znesku 3.674 EUR in s tem obremenil javna sredstva. Pri izbiri izvajalcev storitev in dobaviteljev blaga v vrednosti najmanj 155.955 EUR ni ravnal v skladu Zakonom o javnem naročanju. Stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu leta ni uskladil z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom, o načinu odpisa in nadaljnjih postopkih ravnanja z odpisanimi osnovnimi sredstvi pa ni odločal pristojni organ, kot to določa Zakon o računovodstvu.

Arhiv je vse ugotovljene nepravilnosti odpravil že med revizijskim postopkom.

Kazalo

1. Uvod	6
1.1 Osnovni podatki o arhivu	6
1.2 Obrazložitev revizije	8
2. Ugotovitve	10
2.1 Plače in drugi izdatki za zaposlene	10
2.1.1 Akt o sistemizaciji delovnih mest	10
2.1.2 Določitev osnovne plače ob premestitvi na drugo delovno mesto	12
2.1.3 Napredovanje javnih uslužbencev	13
2.1.4 Dodatek za mentorstvo	14
2.1.5 Redna delovna uspešnost	15
2.1.6 Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela	16
2.1.7 Jubilejne nagrade	16
2.1.8 Odpravnina ob upokojitvi	17
2.1.9 Regres za letni dopust	17
2.2 Stroški materiala in storitev ter nabava osnovnih sredstev	19
2.2.1 Nabava materiala, storitev in osnovnih sredstev	22
2.2.2 Stroški reprezentance in drugi stroški	23
2.3 Ravnanje s stvarnim premoženjem	24
2.3.1 Stvarno premoženje, prejeto v upravljanje	24
2.3.2 Popis sredstev in obveznosti do virov sredstev	25
2.4 Načrtovanje in poročanje o poslovanju	26
3. Mnenje	27
4. Priporočila	28

1. Uvod

Revizijo pravilnosti poslovanja Zgodovinskega arhiva Ljubljana za leto 2022 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 3. 5. 2023.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano z zagotavljanjem pravilnosti poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja arhiva. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o pravilnosti poslovanja.

Cilj revizije je izrek mnenja o pravilnosti poslovanja arhiva v letu 2022.

Da bi dosegli cilj revizije, smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za arhiv kot posrednega proračunskega uporabnika.

1.1 Osnovni podatki o arhivu

Zgodovinski arhiv Ljubljana je pravni naslednik Mestnega arhiva, zgodovinskega arhiva mesta Ljubljane⁵, ki je bil leta 1973 preimenovan v Zgodovinski arhiv Ljubljana. S Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Zgodovinski arhiv Ljubljana⁶ je leta 1998 ustanoviteljica arhiva postala Republika Slovenija, zaradi uskladitve delovanja arhiva z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo⁷ pa je bil leta 2003 sprejet Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Zgodovinski arhiv Ljubljana⁸ (v nadaljevanju: sklep o ustanovitvi). Ustanoviteljske pravice in obveznosti v arhivu uresničuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada).

Arhiv je največji samostojni regionalni arhiv v Republiki Sloveniji, saj pokriva območje 20 upravnih enot, njegovo poslanstvo je v skladu z Zakonom o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih⁹ izvajanje celovite arhivske javne službe. Arhiv opravlja strokovne in upravne naloge varstva

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 322-2/2023/4.

⁴ Uradni list RS, št. 122/22.

⁵ Ustanovljenega 13. 11. 1963.

⁶ Uradni list RS, št. 17/98.

⁷ Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP.

⁸ Uradni list RS, št. 67/03, 30/06 – ZVDAGA, 4/09 in 67/19.

⁹ Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14.

arhivskega gradiva na podlagi Uredbe o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva¹⁰. V skladu s 7. členom sklepa o ustanovitvi v okviru javne službe opravlja naslednje strokovne naloge: vrednotenje dokumentarnega gradiva pri javnopравnih osebah, dajanje pojasnil v zvezi z dolžnostmi javnopравnih oseb glede dokumentarnega gradiva, izvajanje strokovnega nadzora in usposabljanje uslužbencev, ki delajo z dokumentarnim gradivom, vrednotenje javnega dokumentarnega gradiva v arhivu, izločanje nepotrebnega dokumentarnega gradiva in odbiranje arhivskega gradiva v arhivu ob strokovni obdelavi, pridobivanje, vrednotenje in strokovno obdelovanje javnega in zasebnega arhivskega gradiva, izdelovanje inventarjev, vodnikov in drugih pripomočkov za uporabo arhivskega gradiva in njihovo objavlanje, objavlanje arhivskih virov, hranjenje in materialno varovanje arhivskega gradiva, vodenje evidenc javnega in zasebnega arhivskega gradiva, evidentiranje arhivskega gradiva, ki je v tujini in se nanaša na Slovenijo in Slovence, dopolnjevanje lastnega gradiva z reprodukcijami tega gradiva ter izdelovanje vodnikov in drugih pripomočkov o arhivskem gradivu, evidentiranje zasebnega arhivskega gradiva pravnih in fizičnih oseb, sodelovanje z lastniki zasebnega arhivskega gradiva, strokovno svetovanje, izvajanje strokovnega nadzora, dajanje arhivskega gradiva v uporabo, izdajanje prepisov oziroma kopij dokumentov ter potrdil na podlagi dokumentov, posredovanje kulturnih vrednot v zvezi z arhivskim gradivom, opravljanje raziskovalnih nalog na področju arhivistike, zgodovine in drugih ved, povezanih z arhivskim gradivom, ter izdajanje publikacij.

Organi arhiva so: direktor, svet in strokovni svet.

Direktor v skladu z 10. členom sklepa o ustanovitvi zastopa, predstavlja in vodi poslovanje arhiva ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela arhiva. Imenuje ga minister, pristojen za kulturo, na podlagi javnega razpisa ter po predhodnem mnenju sveta in strokovnega sveta. Mandat traja 5 let z možnostjo ponovnega imenovanja.

Svet sestavljajo 3 člani: 2 predstavnika ustanovitelja, ki ju na predlog ministra, pristojnega za kulturo, imenuje vlada izmed strokovnjakov s področja dela arhiva, financ in pravnih zadev, ter predstavnik delavcev arhiva, ki ga iz svojih vrst izvolijo zaposleni. Svet med drugim nadzira zakonitost dela in poslovanja arhiva, spremlja, analizira in ocenjuje delovanje arhiva, daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskega načrtu, načrtu nabav in investicijskega vzdrževanja ter nadzira njihovo izvajanje, potrjuje letno poročilo arhiva, daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin in opravlja druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi in sklepom o ustanovitvi.

Strokovni svet sestavljajo 3 člani, po enega imenujeta Arhivsko društvo Slovenije in Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, enega pa izvolijo zaposleni iz svojih vrst. Naloge strokovnega sveta so spremljanje in ocenjevanje delovanja arhiva in politike njegovega ustanovitelja, ugotavljanje ustreznosti strateškega načrta in programa dela, obravnava vprašanj s področja strokovnega dela arhiva in dajanje mnenj direktorju, dajanje predhodnih mnenj ustanovitelju k imenovanju in razrešitvi direktorja arhiva in druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi in sklepom o ustanovitvi.

Arhiv je v skladu z 29. členom sklepa o ustanovitvi pravna oseba, ki nastopa v pravnem prometu v okviru svoje dejavnosti samostojno in za obveznosti, ki jih prevzema, odgovarja z vsemi sredstvi,

¹⁰ Uradni list RS, št. 42/17.

s katerimi lahko razpolaga. Arhiv upravlja s premožnim premoženjem samostojno, z nepremičninami v lasti Republike Slovenije, ki so navedene v 26. členu sklepa o ustanovitvi, pa le po predhodnem soglasju ustanovitelja.

V skladu s 27. členom sklepa o ustanovitvi arhiv sredstva za opravljanje dejavnosti pridobiva iz državnega proračuna, iz proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti, s prodajo blaga in storitev na trgu, z donacijami, darili in iz drugih virov v skladu z zakonom. Presežek prihodkov nad odhodki, skladno z 28. členom sklepa o ustanovitvi, nameni za izvajanje in razvoj svoje dejavnosti. O načinu razpolaganja s presežkom ter o načinu pokrivanja morebitnega primanjkljaja odloča ustanovitelj na predlog direktorja in po predhodnem mnenju sveta.

Skladno s 30. členom sklepa o ustanovitvi Republika Slovenija kot ustanoviteljica odgovarja za obveznosti arhiva do višine sredstev, ki jih v tekočem letu zagotavlja iz proračuna za delovanje arhiva, ne odgovarja pa za obveznosti iz naslova drugih dejavnosti, ki jih arhiv opravlja za druge naročnike.

Sedež arhiva je v Ljubljani, svojo dejavnost opravlja na sedežu in v 4 dislociranih organizacijskih enotah, in sicer: v enoti za Dolenjsko in Belo krajino s sedežem v Novem mestu, v enoti za Gorenjsko s sedežem v Kranju, v enoti v Škofji Loki in v enoti v Idriji.

Odgovorna oseba arhiva v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bila doc. dr. Zdenka Semlič Rajh, direktorica.

1.2 Obrazložitev revizije

Pri reviziji pravilnosti poslovanja arhiva v letu 2022 smo preverjali skladnost poslovanja s predpisi in usmeritvami na področjih:

- določanja, obračunavanja in izplačevanja plač in drugih stroškov, povezanih z delom,
- nabav blaga, materiala in storitev ter osnovnih sredstev,
- ravnanja s stvarnim premoženjem ter
- načrtovanja in poročanja o poslovanju arhiva.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač in drugih stroškov dela smo izhajali iz Zakona o sistemu plač v javnem sektorju¹¹ (v nadaljevanju: ZSPJS), Zakona o delovnih razmerjih¹² (v nadaljevanju: ZDR-1), Zakona o javnih uslužbencih¹³ (v nadaljevanju: ZJU), Kolektivne pogodbe za

¹¹ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22.

¹² Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 - popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1.

¹³ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZintPK-C, 203/20 – ZIUPOPdV, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb.

javni sektor¹⁴ (v nadaljevanju: KPJS), Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji¹⁵, Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji¹⁶ (v nadaljevanju: KPKD), Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede¹⁷ (v nadaljevanju: uredba o napredovanju) ter drugih predpisov za področje plač in drugih prejemkov zaposlenih ter notranjih aktov arhiva.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju javnega naročanja smo upoštevali določbe Zakona o javnem naročanju¹⁸ (v nadaljevanju: ZJN-3).

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju načrtovanja, poročanja o poslovanju in ravnanja s stvarnim premoženjem smo upoštevali določbe Zakona o zavodih¹⁹, Zakona o javnih financah²⁰, Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023²¹, Zakona o računovodstvu²² (v nadaljevanju: ZR), Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti²³, Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti²⁴ ter drugih predpisov in notranjih aktov arhiva.

Preveritve smo opravili na nestatistično določenem vzorcu izplačil, postopkov oziroma poslovnih dogodkov. V preveritev so bili vključeni izvedeni postopki in poslovni dogodki, ki so se začeli v letu 2022, ter tudi izvedeni postopki in poslovni dogodki, ki so se začeli pred letom, na katero se nanaša revizija, a so vplivali na poslovanje arhiva v letu 2022. Pri preizkušanju posameznih zneskov je bilo izplačilo obravnavano kot zadnje dejanje v zaporedju med seboj povezanih dejanj. Če je bilo v zaporedju dejanj, ki se je končalo s preizkušenim izplačilom, kakšno dejanje v nasprotju s predpisi, smo preizkušeno izplačilo šteli za nepravilno.

¹⁴ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18 in 136/22.

¹⁵ Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSDP, 3/98, 3/98, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKolP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 120/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/17, 80/18, 31/19, 80/19, 97/20, 160/20, 88/21 in 136/22.

¹⁶ Uradni list RS, št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99 – ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 – ZKolP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr., 80/18, 160/20, 88/21 in 136/22.

¹⁷ Uradni list RS, št. 51/08, 91/08, 113/09, 22/19 in 121/21.

¹⁸ Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US in 100/22 – ZNUZSZS.

¹⁹ Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP.

²⁰ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US.

²¹ Uradni list RS, št. 187/21, 206/21 – ZDUPŠOP, 129/22, 140/22 – ZSDH-1A in 150/22 – ZIPRS2324.

²² Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.

²³ Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18.

²⁴ Uradni list RS, št. 31/18.

2. Ugotovitve

2.1 Plače in drugi izdatki za zaposlene

Stroški dela so v letu 2022 znašali 1.257.594 EUR in so bili glede na leto poprej višji za 6,2 %, predvsem so bili višji stroški bruto plač in prispevkov za plače zaradi uskladitve vrednosti plačnih razredov plačne lestvice skladno z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023²⁵ (za 4,5 % s 1. 10. 2022), višji so bili tudi stroški prevoza na delo, prehrane med delom, regresa za letni dopust ter izplačilo odpravnin ob upokojitvi.

Tabela 1 Stroški dela

Stroški dela	Leto 2022 v EUR	Leto 2021 v EUR	Indeks 2022/2021
(1)	(2)	(3)	(2/3)*100
Bruto plače in nadomestila plač	924.336	909.660	102
Prispevki na bruto plače	151.178	142.854	106
Stroški prevoza na delo	44.137	32.341	136
Stroški prehrane med delom	38.788	32.686	119
Regres za letni dopust	55.060	40.123	137
Odpravnine	13.090	5.437	241
Jubilejne nagrade	1.324	1.386	96
Premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje	18.369	17.040	108
Drugi izdatki zaposlenim	2.323	2.030	114
Drugi prispevki – invalidske kvote	8.989	/	/
Skupaj	1.257.594	1.183.557	106

Vir: bruto bilanci arhiva za leti 2022 in 2021.

Na dan 31. 12. 2021 je bilo v arhivu zaposlenih 40 javnih uslužbencev, na dan 31. 12. 2022 pa 39. V letu 2022 so se na novo zaposlili 4 javni uslužbenci, 5 javnim uslužbencem pa je delovno razmerje prenehalo.

2.1.1 Akt o sistemizaciji delovnih mest

ZJU v 21. členu določa, da mora imeti vsaka oseba javnega prava, razen če poseben zakon ne določa drugače, akt o sistemizaciji delovnih mest, v katerem so v skladu z notranjo organizacijo določena delovna mesta, potrebna za izvajanje nalog, pri vsakem delovnem mestu se določi najmanj opis nalog in pogoje za zasedbo delovnega mesta. V skladu s četrtem odstavkom 13. člena ZSPJS se v sistemizaciji

²⁵ Uradni list RS, št. 136/22.

delovna mesta uvrščajo v plačne razrede v skladu z uvrstitvijo v KPJS in kolektivno pogodbo, ki velja za uporabnika proračuna. Če je v sistemizaciji predvideno delovno mesto, ki ga ureja kolektivna pogodba za drugo dejavnost, se upošteva uvrstitev v plačni razred iz te kolektivne pogodbe.

Notranjo organizacijo arhiva ureja Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Zgodovinskem arhivu Ljubljana²⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o organizaciji in sistemizaciji), ki v 3. členu določa, da arhiv opravlja delo na sedežu in v 4 dislociranih organizacijskih enotah: Enoti za Gorenjsko Kranj, Enoti za Dolenjsko in Belo krajino Novo mesto, Enoti v Škofji Loki in Enoti v Idriji. Na sedežu delujeta splošna služba in območna enota Ljubljana. V skladu z 11. členom pravilnika o organizaciji in sistemizaciji se v enotah arhiva izvaja strokovna služba. Strokovne službe v dislociranih enotah nimajo oddelkov, v območni enoti Ljubljana pa je strokovna služba razdeljena na 9 oddelkov, med katerimi je tudi oddelk za uporabo in materialno varstvo (čitalnica, sprejemna pisarna, knjižnica, mikrofilmanje in digitalizacija).

Arhiv ima v pravilniku o organizaciji in sistemizaciji, v prilogah 1 in 2 – seznam delovnih mest in opis delovnih mest, sistemizirano delovno mesto G027911– vodja oddelka za uporabo in materialno varstvo v tarifnem razredu VII/2, za katero je določen 38. izhodiščni plačni razred (napredovanje v razponu od 38. do 48. plačnega razreda). Pod šifro delovnega mesta G027911 je v Aneksu h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji²⁷ (v nadaljevanju: aneks h KPKD18) navedeno delovno mesto vodja službe (v tarifnem razredu VII/2 in z 38. izhodiščnim plačnim razredom), za plačno skupino G – delovna mesta na področju kulture in poklici informiranja pa delovno mesto vodja oddelka v tarifnem razredu VII/2 ni določeno/predvideno.

2.1.1.a V skladu z notranjo organizacijo bi arhiv v območni enoti Ljubljana za vodenje strokovne službe lahko imel sistemizirano delovno mesto vodje službe, vendar le za vodenje vseh 9 oddelkov (in ne le oddelka za uporabo in materialno varstvo). Ker delovno mesto G027911 – vodja oddelka ni navedeno v zakonu, podzakonskem predpisu ali kolektivni pogodbi, je arhiv ravnal v nasprotju s petim odstavkom 7. člena ZSPJS²⁸, ki je v obdobju, na katero se nanaša revizija, določal, da uporabnik proračuna v aktu o sistemizaciji ne sme sistemizirati delovnega mesta, ki ni navedeno v omenjenih aktih.

Ukrepi arhiva

Direktorica arhiva je v soglasju s svetom zavoda 26. 2. 2024 sprejela nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, v katerem ni več delovnega mesta G027911– vodja oddelka za uporabo in materialno varstvo.

²⁶ Sprejel ga je direktor 19. 12. 2018.

²⁷ Uradni list RS, št. 80/18.

²⁸ Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 139/22) se je drugi odstavek 7. člena ZSPJS črtal, takrat veljavni peti odstavek 7. člena ZSPJS pa je postal četrti odstavek 7. člena ZSPJS, ki je po vsebini ostal enak.

2.1.2 Določitev osnovne plače ob premestitvi na drugo delovno mesto

Prvi odstavek 19. člena ZSPJS med drugim določa, da se javni uslužbenec ob premestitvi na drugo delovno mesto uvrsti v plačni razred, v katerega je uvrščeno delovno mesto, na katero je bil premeščen. Če bi bil javni uslužbenec zaradi premestitve na delovno mesto v višjem tarifnem razredu uvrščen v nižji ali isti plačni razred, kot ga je dosegel z napredovanjem na delovnem mestu pred to premestitvijo, se mu plačni razred na novem delovnem mestu določi tako, da se že doseženi plačni razred na delovnem mestu oziroma v nazivu pred premestitvijo poveča za 1 plačni razred, razen če bi na ta način določeni plačni razred presegel najvišji plačni razred delovnega mesta oziroma naziva, na oziroma v katerega je javni uslužbenec premeščen oziroma imenovan.

Javna uslužbenka je bila ob prevedbi²⁹ razporejena na delovno mesto arhivist v nazivu arhivist, ki je uvrščeno v tarifni razred VII/2. Ob prevedbi je bila uvrščena v izhodiščni plačni razred delovnega mesta, s 1. 4. 2009 pa je na tem delovnem mestu napredovala za 2 plačna razreda in bila uvrščena v 32. plačni razred. Dne 1. 4. 2009 je arhiv, zaradi spremenjenih okoliščin, z javno uslužbenko sklenil novo pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na istem delovnem mestu in z uvrstitvijo v 32. plačni razred. V obdobju od 16. 8. 2010 do 12. 8. 2020 je javna uslužbenka opravljala dela na vodilnih delovnih mestih (pogodbe o zaposlitvi so bile sklenjene za določen čas), in sicer je od 16. 8. 2010 do 29. 2. 2012 opravljala dela na delovnem mestu vodja službe za uporabo arhivskega gradiva v tarifnem razredu VII/2, od 1. 3. 2012 do 30. 9. 2013 na delovnem mestu vodja območne enote Ljubljana v tarifnem razredu VII/2 ter od 1. 10. 2013 do 12. 8. 2020 na delovnem mestu vodja oddelka za uporabo in materialno varstvo v tarifnem razredu VII/2, na katerem je bila v letu 2020 uvrščena v 44. plačni razred (z upoštevanjem 6 plačnih razredov napredovanj). V času opravljanja del na vodilnih delovnih mestih so pravice in obveznosti iz pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas iz leta 2009 mirovale. Arhiv je 1. 7. 2020, torej še v času opravljanja dela na vodilnem delovnem mestu, z javno uslužbenko sklenil novo pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na delovnem mestu arhivist z doktoratom v nazivu arhivist z doktoratom v tarifnem razredu IX (pogodbo v mirovanju je tako nadomestil z novo pogodbo v mirovanju) in jo uvrstil v 43. plačni razred, to je za 1 plačni razred višje od plačnega razreda delovnega mesta.

2.1.2.a Arhiv je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 19. člena ZSPJS, saj bi javno uslužbenko lahko uvrstil le v 42. plačni razred, to je v izhodiščni plačni razred delovnega mesta. Pri določitvi plačnega razreda v novi pogodbi o zaposlitvi za nedoločen čas bi moral namreč arhiv kot prejšnje delovno mesto upoštevati delovno mesto iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjene leta 2009 za nedoločen čas, na podlagi katere bi bila uvrščena v 37. plačni razred. Ocenjujemo, da je arhiv javni uslužbenki zaradi opisane nepravilnosti v letu 2022 izplačal za 1.124 EUR preveč osnovne plače in dodatka za delovno dobo.

²⁹ Avgusta 2008.

Ukrep arhiva

Arhiv je javno uslužbenko, ki je izpolnila pogoje za napredovanje za 1 plačni razred, s 1. 12. 2023 razporedil v 45. plačni razred³⁰, dne 21. 2. 2024 pa je z javno uslužbenko sklenil Aneks št. 3 k pogodbi o zaposlitvi, s katerim ji je plačni razred ustrezno znižal in jo umestil v 44. plačni razred.

2.1.3 Napredovanje javnih uslužbencev

V skladu s tretjim odstavkom 16. člena ZSPJS lahko javni uslužbenec napreduje vsaka 3 leta za 1 ali 2 plačna razreda, če izpolnjuje prepisane pogoje. Kot napredovalno obdobje se šteje čas od zadnjega napredovanja v višji plačni razred. Za napredovalno obdobje se upošteva čas, ko je javni uslužbenec delal na delovnih mestih, za katera je predpisana enaka stopnja strokovne izobrazbe. Za javne uslužbenke v javnih zavodih sta postopek in način preverjanja izpolnjevanja pogojev za napredovanje po drugem odstavku 17. člena ZSPJS določena v uredbi o napredovanju.

Javna uslužbenka je od maja 2016 zaposlena za polovični delovni čas na delovnem mestu G025002 – arhivski tehnik v nazivu arhivski tehnik (razpon plačnih razredov od 21–26) in za polovični delovni čas na delovnem mestu G025011 – knjižničar v nazivu knjižničar (razpon plačnih razredov od 22–27). V skladu z drugo alinejo drugega odstavka 19. člena ZSPJS je Ministrstvo za kulturo podalo soglasje za uvrstitev javne uslužbenke za 4 plačne razrede višje od izhodiščnega plačnega razreda. S 1. 12. 2021 je javna uslužbenka napredovala za 1 plačni razred in bila uvrščena v 26. plačni razred na delovnem mestu arhivski tehnik in v 27. plačni razred na delovnem mestu knjižničar.

2.1.3.a Ugotovili smo, da je javna uslužbenka v obdobju od 1. 5. 2016 do 1. 12. 2021³¹ dosegla 12 točk (gre za seštevek treh najugodnejših ocen od zadnjega napredovanja), kar pomeni, da ni izpolnjevala pogojev za napredovanje, saj bi v skladu z drugim odstavkom 5. člena uredbe o napredovanju morala ob petem napredovanju³² doseči najmanj 13 točk. Javna uslužbenka je izpolnila pogoje za napredovanje za 1 plačni razred šele s 1. 12. 2022, saj je v obdobju od 1. 5. 2016 do 30. 11. 2022 preteklo obdobje 6 let, v katerem je dosegla povprečno oceno zelo dobro³³. Ker javna uslužbenka pred 1. 12. 2022 ni izpolnjevala pogojev za napredovanje, je arhiv ravnal v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena ZSPJS in javni uslužbenki zaradi nepravilnega napredovanja od 1. 1. do 30. 11. 2022 izplačal 539 EUR preveč osnovne plače in dodatka za delovno dobo.

³⁰ Na podlagi Aneksa h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 136/22) je kot izhodiščni plačni razred delovnega mesta arhivist z doktoratom v nazivu arhivist z doktoratom določen 43. plačni razred, zato je bila javna uslužbenka s 1. 4. 2023 umeščena v 44. plačni razred.

³¹ Ocena zelo dobro za leta 2016, 2017, 2019 in 2020 ter ocena dobro za leto 2018.

³² V skladu s šestim odstavkom 5. člena uredbe o napredovanju se vsak plačni razred, dosežen z napredovanjem ali z uvrstitvijo nad plačni razred delovnega mesta, šteje za eno napredovanje.

³³ Za leto 2021 je bila ocenjena z "zelo dobro".

Ukrep arhiva

Arhiv je 26. 2. 2024 z javno uslužbenko sklenil Aneks št. 8 k pogodbi o zaposlitvi, iz katerega je razvidno, da je pogoje za napredovanje izpolnila šele v letu 2022.

2.1.4 Dodatek za mentorstvo

Prvi odstavek 36. člena KPJS določa, da javnemu uslužbencu, ki je ob svojem rednem delovnem času določen za uvajanje pripravnikov, specializantov in delavcev na usposabljanju, pripada za vsako, s programom oziroma z normativom določeno mentorsko uro, dodatek za mentorstvo.

V letu 2022 je bilo v arhivu 6 javnih uslužbencev, ki so prvič opravljali dela s področja varstva arhivskega gradiva in so v skladu s tretjim odstavkom 54. člena Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih morali v roku 1 leta od sklenitve delovnega razmerja ali po premestitvi na delovno mesto, za katero je strokovni izpit iz arhivske dejavnosti določen kot pogoj za zasedbo delovnega mesta, opraviti strokovni izpit iz arhivske dejavnosti. Pravilnik o strokovnih izpitih in pridobivanju strokovnih nazivov na področju varstva arhivskega gradiva³⁴ (v nadaljevanju: pravilnik o strokovnih izpitih) v 7. členu določa, da mora posameznik, ki ni pripravnik in prvič opravlja dela s področja varstva arhivskega gradiva, pred pristopom k izpitu opraviti usposabljanje. Glede trajanja usposabljanja, njegove organizacije in vsebine se smiselno uporabljajo določbe 2. do 6. člena pravilnika o strokovnih izpitih, ki določajo način izvajanja in program pripravništva.

Arhiv je javnim uslužbencem, ki so bili določeni za mentorje, v sklepih o določitvi mentorja pri usposabljanju javnih uslužbencev določil, da jim za čas opravljanja mentorstva pripada dodatek za mentorstvo v skladu s 36. členom KPJS, in sicer 20 % urne postavke osnovne plače za 5 ur tedenskega dela s kandidatom za strokovni izpit (skupaj 20 ur mesečno). Z dnem, ko kandidat opravi strokovni izpit (za arhivskega tehnika oziroma arhivista), mentorstvo preneha, s tem pa tudi izplačevanje dodatka za mentorstvo.

2.1.4.a V skladu s 3. členom pravilnika o strokovnih izpitih traja obdobje pripravništva za pripravnika s srednjo izobrazbo 6 mesecev, za pripravnika z izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje, pa 1 leto, smiselno enako velja tudi za usposabljanje v skladu s 7. členom pravilnika o strokovnih izpitih. V sklepih o določitvi mentorjev je bilo določeno, da preneha mentorstvo in s tem izplačevanje dodatka za mentorstvo z dnem, ko kandidat opravi strokovni izpit za arhivskega tehnika/arhivista. Ker se strokovni izpiti na Arhivu Republike Slovenije opravljajo le dvakrat letno – v spomladanskem in jesenskem roku, predvideno trajanje oziroma zaključek usposabljanja in dejansko opravljanje strokovnega izpita ne sovpadata vedno. V najmanj 2 primerih smo ugotovili, da je mentor tudi dejansko prejemal dodatek po preteku obdobja usposabljanja, določenega v programu usposabljanja (vse do opravljanja strokovnega izpita), torej v obdobju, ko mentor ni več usposabljal javnega uslužbenca in izvajal mentorskih ur, zaradi česar arhiv nič več ni

³⁴ Uradni list RS, št. 33/17.

imel ustrezne pravne podlage za izplačevanje dodatka za mentorstvo po 36. členu KPJS³⁵. Navedeno ravnanje arhiva je bilo v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena ZJU, ki določa, da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo, če bi s tem obremenil javna sredstva.

Ukrep arhiva

Arhiv je v sklepih o določitvi mentorja pri usposabljanju javnih uslužbencev, izdanih po 1. 10. 2023, ustrezno opredelil obdobje izplačevanja dodatka za mentorstvo.

2.1.5 Redna delovna uspešnost

ZSPJS v 22. členu določa, da skupen obseg sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti znaša najmanj 2 % in ne več kot 5 % letnih sredstev za osnovne plače in se za vsako leto določi s KPJS. V skladu s 27. členom KPJS je skupen obseg sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti javnih uslužbencev za leto 2008 znašal 2 % letnih sredstev za osnovne plače, za vsako nadaljnje leto naj bi se določil z aneksom h KPJS najkasneje do 1. 9. za tekoče leto, če do tega roka ni določen, se v tekočem letu uporablja enak odstotek kot v preteklem letu. Ker se po letu 2008 skupni obseg sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti ni določal, je tako tudi v letu 2022 znašal 2 % letnih sredstev za osnovne plače. V skladu z 28. členom KPJS se pri posameznem proračunskem uporabniku obseg sredstev za izplačilo redne delovne uspešnosti določi na podlagi osnovnih plač javnih uslužbencev, določenih v skladu s pogodbami o zaposlitvi, pri tem se upoštevajo podatki o osnovnih plačah za posamezne mesece. Na podlagi prvega odstavka 30. člena KPJS se postopek ugotavljanja kriterijev za določitev dela plače za redno delovno uspešnost za vse javne uslužbenke izvede mesečno, trimesečno ali dvakrat letno.

Arhiv je v letu 2022 namenil 17.323 EUR za izplačilo redne delovne uspešnosti javnih uslužbencev³⁶. Postopek ugotavljanja doseganja kriterijev za določitev dela plače za redno delovno uspešnost je za javne uslužbenke izvedel na 3 mesece, in sicer za obdobja januar–marec, april–junij, julij–september in oktober–december.

2.1.5.a Ugotovili smo, da arhiv pri določanju obsega sredstev za izplačilo redne delovne uspešnosti v letu 2022 ni upošteval le višine osnovnih plač javnih uslužbencev iz pogodb o zaposlitvi, saj je pri izračunu obsega sredstev celo leto 2022 upošteval hkrati osnovno plačo odsotne javne uslužbenke in osnovno plačo javne uslužbenke, ki jo je nadomeščala. Poleg tega je v obseg sredstev za mesec junij 2022 všteli tudi 2 osnovni plači iste javne uslužbenke³⁷. Obseg sredstev za izplačilo redne

³⁵ V 1. primeru je bilo v programu usposabljanja določeno, da se bo javna uslužbenka na delovnem mestu arhivski tehnik usposabljala od 1. 6. 2022 do 1. 12. 2022, strokovni izpit za arhivskega tehnika je dejansko opravila šele 31. 5. 2023, mentor pa je prejemal dodatek za mentorstvo vse do tega dne; v letu 2022 je bil javnemu uslužbencu neupravičeno obračunan in izplačan dodatek za mentorstvo za december v znesku 33 EUR, skupaj z izplačili do 31. 5. 2023 pa 180 EUR. V 2. primeru je bilo v programu usposabljanja za arhivskega tehnika določeno obdobje od 13. 12. 2022 do 13. 6. 2023, mentorica pa je dodatek za mentorstvo nazadnje prejela še pri plači za avgust 2023.

³⁶ Vključno z direktorico in pomočnico direktorice.

³⁷ Ki je bila do 31. 5. 2022 zaposlena za polovični delovni čas na dveh delovnih mestih, od 1. 6. 2022 pa za polni delovni čas na enem delovnem mestu.

delovne uspešnosti za javne uslužbence, ki ga je v letu 2022 upošteval arhiv, je tako znašal 16.034 EUR namesto 15.625 EUR oziroma za 409 EUR preveč. Arhiv je za izplačilo redne delovne uspešnosti zagotovil več sredstev, kot jih je za ta namen dovoljeno porabiti v skladu z 22. členom ZSPJS v povezavi s 27. in 28. členom KPJS.

2.1.6 Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela

Na podlagi prvega odstavka 22.d člena ZSPJS lahko uporabniki proračuna izplačujejo sredstva za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela, če imajo za ta namen na razpolago sredstva iz prihrankov sredstev za plače, ki nastanejo zaradi odsotnosti javnih uslužbencev ali nezasedenih delovnih mest, za katera so bila predvidena sredstva v finančnem načrtu uporabnika proračuna, in sredstev za posebne projekte. V prvem odstavku 22.e člena ZSPJS je določeno, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za opravljeno delo, ki presega pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu, če je na ta način mogoče zagotoviti racionalnejše izvajanje nalog uporabnika proračuna. Pisno odločitev o povečanem obsegu dela in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sprejme predstojnik oziroma direktor uporabnika proračuna za posamezni mesec na podlagi pisnega dogovora z javnim uslužbencem, ki ga lahko skleneta za daljše obdobje.

2.1.6.a Ugotovili smo, da je arhiv pisne dogovore o povečanem obsegu dela z javnimi uslužbenci sklepal šele po opravljenem delu, kar ni skladno z drugim stavkom prvega odstavka 22.e člena ZSPJS.

2.1.7 Jubilejne nagrade

V skladu z 10. členom Aneksa h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji³⁸ (v nadaljevanju: aneks h KPKD21) se jubilejna nagrada izplača zaposlenemu za 10, 20, 30 in 40 let delovne dobe ob izplačilu plače v naslednjem mesecu po izpolnitvi pogojev.³⁹ Zneski jubilejnih nagrad se uskladijo enkrat letno z rastjo cen življenjskih potrebščin. V letu 2022 je jubilejna nagrada za 10 let delovne dobe znašala 303 EUR, za 20 let 454 EUR, za 30 in 40 let pa 606 EUR. Javnim uslužbencem, ki so člani reprezentativnega sindikata, v skladu s 3. členom Aneksa h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji⁴⁰ (v nadaljevanju: aneks h KPKD13) pripada za 20 % višji znesek jubilejne nagrade. Zahtevo za izplačilo višje nagrade vloži reprezentativni sindikat na predlog člana. Arhiv je v letu 2022 jubilejne nagrade izplačal 3 javnim uslužbencem v skupnem znesku 1.324 EUR.

2.1.7.a Ugotovili smo, da je arhiv javni uslužbenki, zaposleni na delovnem mestu arhivist, ki je članica reprezentativnega sindikata, pri plači za september 2022 izplačal jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe v javnem sektorju v znesku 436 EUR, kar je za 72 EUR več, kot določa 10. člen aneksa k KPKD21 v povezavi s 3. členom aneksa h KPKD13, kar je v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena ZJU.

³⁸ Uradni list RS, št. 88/21.

³⁹ Enako je določal tudi že drugi odstavek 5. člena aneksa h KPKD18.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 46/13.

V nasprotju z drugim odstavkom 10. člena aneksa h KPKD21⁴¹, ki določa, da se jubilejna nagrada javnemu uslužbencu izplača ob izplačilu plače v naslednjem mesecu po izpolnitvi pogojev, pa je arhiv ravnal v primeru javnega uslužbenca, ki mu je izplačal jubilejno nagrado za 20 let delovne dobe⁴² šele pri plači za januar 2022, čeprav je javni uslužbenec pogoje za izplačilo jubilejne nagrade izpolnil že leta 2018.

Ukrep arhiva

Arhiv je javnemu uslužbencu 27. 2. 2024 izplačal zamudne obresti zaradi prepozno izplačane jubilejne nagrade.

2.1.8 Odpravnina ob upokojitvi

Odpravnina ob odhodu v pokoj v skladu s 6. členom aneksa h KPKD18 znaša 3 povprečne mesečne plače zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle 3 mesece oziroma 3 zadnje mesečne plače javnega uslužbenca, če je to zanj ugodneje.

2.1.8.a Ugotovili smo, da arhiv pri izračunu odpravnine ob upokojitvi javnega uslužbenca⁴³ ni upošteval plače za zadnji mesec dela (oktober 2022), kot to določa 6. člen aneksa h KPKD18, zato mu je izplačal za 366 EUR prenizko odpravnino. Tudi javni uslužbenki, ki se je upokojila 1. 3. 2022, arhiv odpravnine ob upokojitvi ni obračunal pravilno. Izplačal ji je 5.844 EUR, kar je za 72 EUR manj, kot bi znašal (za javno uslužbenko ugodnejši) obračun v višini 3-kratnika povprečne mesečne plače zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle 3 mesece pred obračunom⁴⁴.

Ukrep arhiva

Arhiv je javnima uslužbencema 27. 2. 2024 izplačal znesek premalo izplačanih odpravnin ob upokojitvi.

2.1.9 Regres za letni dopust

Regres za letni dopust ureja 131. člen ZDR-1, ki v četrtem odstavku določa, da če ima delavec pravico do izrabe le sorazmernega dela letnega dopusta, ima tudi pravico le do sorazmernega dela regresa.

⁴¹ Enako je določal tudi Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 40/12) v 12. členu.

⁴² Na podlagi zahtevka javnega uslužbenca za izplačilo v znesku 433 EUR iz decembra 2021, kar ustreza znesku jubilejne nagrade za 20 let delovne dobe v letu 2018, vendar brez pripadajočih zamudnih obresti za obdobje od izpolnitve pogojev do izplačila.

⁴³ Upokojil se je 1. 11. 2022.

⁴⁴ 3-kratnik zadnje plače zaposlene (v znesku 1.696 EUR) je znašal 5.088 EUR, zato bi bil zanjo ugodnejši obračun v višini 3-kratnika povprečne mesečne plače zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle 3 mesece, to je 5.916 EUR (3 * 1.972 EUR).

Sorazmerni del letnega dopusta ureja ZDR-1 v 161. členu, in sicer v prvem odstavku določa, da ima delavec, ki sklence delovno razmerje ali mu delovno razmerje med koledarskim letom preneha, torej ima v posameznem koledarskem letu obdobje zaposlitve krajše od 1 leta, pravico do 1/12 letnega dopusta za vsak mesec zaposlitve. Na enak način se določi tudi sorazmerni del regresa, ki pripada delavcu, vključno s sorazmernim deležem za posamezne dneve v zadnjem, nepolnem mesecu. Arhiv je v letu 2022 na podlagi 2. in 3. člena Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁴⁵ obračunal 55.059 EUR regresa za letni dopust. V letu 2022 je cel regres prejelo 36, sorazmerni del pa 6 javnih uslužbencev.

2.1.9.a Ugotovili smo, da je arhiv sorazmerni del regresa za letni dopust izračunaval nepravilno, ker je pri izračunu upošteval samo delovne dni v letu oziroma mesecu namesto vseh dni v letu oziroma mesecu. Poleg tega je 3 javnim uslužbencem, ki jim je delovno razmerje v arhivu prenehalo pred majem 2022, izračunal sorazmerni del regresa na podlagi ocenjenega (predvidenega) zneska regresa ter jim kasneje tudi ni poročunal regresa v skladu z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023, 2 javnima uslužbencema pa je poročunal regresa izračunal in izplačal za cel mesec, čeprav nista bila zaposlena cel mesec. Arhiv je tako v nasprotju s četrtem odstavkom 131. člena v povezavi s prvim odstavkom 161. člena ZDR-1 obračunal in izplačal regres za letni dopust v naslednjih primerih:

- Javna uslužbenka, zaposlena od 3. 5. 2022 na delovnem mestu arhivska tehničarka, uvrščena v 21. plačni razred, je pri plači za maj 2022 prejela regres v znesku 712 EUR⁴⁶, pri plači za oktober 2022 pa poročunal regresa v znesku 200 EUR neto⁴⁷. Arhiv je pri izračunu višine regresa za nepolni mesec dela upošteval samo delovne dni namesto vseh dni v mesecu, pri izračunu poročunala regresa pa je upošteval 8 polnih mesecev, čeprav javna uslužbenka ni bila zaposlena celih 8 mesecev; javni uslužbenki je bilo izplačano 1.018 EUR, namesto 1.010 EUR oziroma 8 EUR preveč.
- Javna uslužbenka, zaposlena od 16. 5. 2022 do 18. 8. 2022⁴⁸ na delovnem mestu arhivska tehničarka, uvrščena v 21. plačni razred, je pri plači za maj 2022 prejela regres v znesku 676 EUR⁴⁹, pri plači za oktober 2022 pa poročunal regresa v znesku 75 EUR neto⁵⁰. Arhiv je pri izračunu višine regresa za nepolna meseca (maj in avgust) nepravilno upošteval samo delovne dni namesto vseh dni v mesecu, pri poročunu regresa pa 3 polne mesece, čeprav je javna uslužbenka delala samo 2 meseca in 27 dni, iz predložene dokumentacije tudi ni razvidno, da je bil po prenehanju delovnega razmerja narejen poročunal preveč izplačanega regresa. Javni uslužbenki je bilo preveč izplačano 284 EUR⁵¹.

⁴⁵ Uradni list RS, št. 136/22.

⁴⁶ $7 * (1.074,43 \text{ EUR} / 12) + (1.074,43 \text{ EUR} / 22 * 21)$.

⁴⁷ $300 \text{ EUR} / 12 * 8$.

⁴⁸ Javna uslužbenka je imela sklenjeno pogodbo za nedoločen čas, vendar je le-ta prenehala po poteku poskusnega dela.

⁴⁹ $7 * (1.074,43 \text{ EUR} / 12) + (1.074,43 \text{ EUR} / 22 * 12)$.

⁵⁰ $300 \text{ EUR} / 12 * 3$.

⁵¹ Razlika med dejanskim izplačilom v znesku 676 EUR in pravilnim zneskom 392 EUR.

- Javna uslužbenka, zaposlena do 1. 3. 2022 na delovnem mestu arhivska tehničarka, uvrščena v 32. plačni razred, je pri plači za februar prejela regres v znesku 187 EUR⁵². Arhiv je kot osnovo za izračun višine sorazmernega dela regresa upošteval ocenjeni (predvideni) znesek regresa za leto 2022, in sicer 1.119 EUR, kasneje pa ni bil izveden poračun, zato je bil javni uslužbenki izplačan za 45 EUR prenizek regres za letni dopust⁵³.
- Javna uslužbenka, zaposlena do 31. 3. 2022 na delovnem mestu arhivska tehničarka, uvrščena v 21. plačni razred, je pri plači za marec prejela regres v znesku 295 EUR⁵⁴. Arhiv je kot osnovo za izračun višine sorazmernega dela regresa upošteval ocenjeni (predvideni) znesek regresa za leto 2022, in sicer 1.182 EUR, kasneje poračun ni bil izveden, prav tako tudi ne oktobra 2022 (glede na plačni razred javne uslužbenke). Arhiv je javni uslužbenki izplačal za 88 EUR prenizek regres za letni dopust⁵⁵.
- Javna uslužbenka, zaposlena do 28. 4. 2022 na delovnem mestu arhivska tehničarka, uvrščena v 31. plačni razred, je pri plači za april prejela regres v znesku 361 EUR⁵⁶. Tudi v tem primeru je arhiv nepravilno upošteval samo delovne dni namesto vseh dni v mesecu in je kot osnovo za izračun višine sorazmernega dela regresa upošteval ocenjeni (predvideni) znesek 1.119 EUR, poračuna pa kasneje in tudi oktobra 2022 (glede na plačni razred javne uslužbenke) ni izvedel, zato ji je izplačal za 90 EUR prenizek regres⁵⁷.
- Javni uslužbenec, zaposlen od 13. 12. 2022 na delovnem mestu arhivski tehnik, uvrščen v 21. plačni razred, je pri plači za december 2022 prejel regres v znesku 58 EUR⁵⁸ ter 25 EUR poračuna regresa. Tudi v tem primeru je arhiv pri izračunu višine regresa ter poračuna regresa nepravilno upošteval samo delovne dni namesto vseh dni v mesecu, zato je javnemu uslužbencu namesto 78 EUR izplačal 72 EUR oziroma za 6 EUR prenizek regres za letni dopust.

Ukrep arhiva

Arhiv je javnim uslužbencem, ki jim je bil izplačan prenizek znesek regresa za letni dopust, 27. 2. 2024 izplačal razliko do pravilne višine sorazmernega dela regresa.

2.2 Stroški materiala in storitev ter nabava osnovnih sredstev

Stroški materiala in storitev so v letu 2022 znašali 814.414 EUR in so bili v primerjavi z letom 2021 višji za 76,7 %, kar je predvsem posledica selitve v druge prostore, višjih stroškov najema in višjih obratovalnih stroškov.

⁵² 1.118,69 EUR / 12 * 2.

⁵³ Pravilni znesek je 232 EUR.

⁵⁴ 1.181,75 EUR / 12 * 3.

⁵⁵ Pravilni znesek je 383 EUR.

⁵⁶ 1.118,69 EUR / 260 * 84.

⁵⁷ Pravilni znesek je 451 EUR.

⁵⁸ 1.074,43 EUR / 260 * 14.

Stroški materiala so znašali 102.605 EUR in so bili za 17,2 % višji kot leto poprej.

Tabela 2 Stroški materiala

Stroški materiala	Leto 2022 v EUR	Leto 2021 v EUR	Indeks 2022/2021
(1)	(2)	(3)	(2/3)*100
Pomožni material	/	1.735	/
Časopisi, revije, knjige in strok. literatura	2.165	1.799	120
Drobni inventar – do 1 leta	24.188	6.653	364
Ogrevanje in poraba kuriva	31.118	41.272	75
Stroški materiala – arhivske škatle, oprema za arhivsko gradivo	18.823	/	/
Stroški materiala – nakup goriva	2.436	1.834	133
Stroški materiala – mikrofilmi	1.930	2.077	93
Stroški čistilnega materiala in storitev čiščenja	2.814	10.316	27
Stroški delovnih oblek, zaščitnih sredstev, uniforme	526	834	63
Stroški pomožnega materiala – programski stroški	/	659	/
Zdravila in sanitetni material	492	273	180
Stroški električne energije	7.341	8.634	85
Stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva	/	892	/
Stroški pisarniškega materiala	6.678	6.864	97
Drugi stroški materiala	4.094	3.667	112
Skupaj	102.605	87.509	117

Vir: bruto bilanci arhiva za leti 2022 in 2021.

Stroški storitev so znašali 711.809 EUR in so bili glede na leto poprej višji za 90,6 %. Njihov delež v celotnih odhodkih je znašal 34,0 %. Povečanje stroškov storitev je povezano zlasti s selitvijo v nove prostore. Kot prikazuje Tabela 3, so na povečanje skupnih stroškov storitev vplivali zlasti višji stroški najemnin in vzdrževanja poslovnih objektov ter stroški selitev, povečanje pa je zaslediti tudi pri nekaterih drugih stroških, na primer pri stroških konservatorskih in restavratorskih storitev, založniških in tiskarskih storitev, stroških odvetniških storitev, zdravstvenih storitev, strokovnega izobraževanja in reprezentance.

Tabela 3 Stroški storitev

Stroški storitev	Leto 2022 v EUR	Leto 2021 v EUR	Indeks 2022/2021
(1)	(2)	(3)	(2/3)*100
Stroški vzdrževanja poslovnih objektov, investicijsko vzdrževanje	100.630	48.955	206
Stroški najemnin	319.291	139.301	229
Povračila za stroške prevoza	3.605	3.813	95
Stroški konservatorskih in restavratorskih storitev	12.394	7.720	161
Stroški digitalizacije	23.869	29.124	82
Stroški storitev založništva, tiskarski stroški in stroški scenarija za film	10.292	5.853	176
Stroški vzdrževanja poslovnih objektov	86.836	48.955	177
Stroški vzdrževanja računalniške opreme, licenc	19.806	26.112	76
Stroški najema računalniške opreme	6.552	5.263	124
Stroški odvetniških storitev	3.834	793	483
Stroški računovodskih in revizorskih storitev	20.980	24.420	86
Stroški strokovnega izobraževanja	3.329	1.884	177
Stroški zdravstvenih storitev	3.869	936	413
Stroški vode in komunalnih storitev	7.064	8.157	87
Stroški prevoznih storitev in selitev	97.133	/	/
Stroški podjemnih pogodb	6.952	6.275	111
Stroški reprezentance	9.739	4.114	237
Stroški poštnih in telefonskih storitev	18.953	18.346	103
Stroški varovanja zgradb in prostorov	10.225	8.514	120
Preostali stroški storitev	24.838	20.791	119
Skupaj	711.809	373.508	191

Vir: bruto bilanci arhiva za leti 2022 in 2021.

Arhiv je v letu 2022 od Ministrstva za kulturo prejel sredstva za vlaganja v opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva v znesku 207.269 EUR, ki jih je porabil predvsem za nabavo opreme (kar podrobneje prikazuje Tabela 4), preostanek v znesku 20.985 EUR pa za vzdrževanje obstoječe opreme in prostorov za opravljanje dejavnosti.

Tabela 4 Nabava osnovnih sredstev v letu 2022

Vrednost osnovnih sredstev	Leto 2022 v EUR	Leto 2021 v EUR	Indeks 2022/2021
(1)	(2)	(3)	(2/3)*100
Računalniška oprema	45.600	23.234	196
Pisarniška in druga oprema	120.694	32.704	369
Službena vozila	19.990	/	/
Skupaj	186.284	55.938	333

Vir: knjigovodske evidence arhiva.

Povečanje vrednosti računalniške opreme se nanaša predvsem na nabavo 11 računalnikov z monitorji in pripadajočo opremo v skupni vrednosti 10.850 EUR, 4 čitalnikov (4.172 EUR), 2 skenerjev (5.616 EUR), 2 strežnikov (15.507 EUR), fotoaparata z objektivom (5.774 EUR) in registracijskega terminala (1.574 EUR). Nabava pisarniške in druge opreme za izvajanje dejavnosti je obsegla zlasti: nabavo arhivskih regalov, premične lestve, ognjevarnih omar in predalnikov v skupni vrednosti 113.585 EUR ter nabavo sistema za video nadzor in merilnih kontrolnih naprav v skupni vrednosti 6.387 EUR. Arhiv je v letu 2022 nabavil tudi transportni osebni avto (19.990 EUR).

2.2.1 Nabava materiala, storitev in osnovnih sredstev

Arhiv ni imel notranjega akta, ki bi določal ravnanje pri oddaji javnih naročil, katerih vrednost je nižja od 40.000 EUR brez DDV za blago in storitve in nižja od 80.000 EUR za gradnje. V skladu z ZJN-3 notranji akt za oddajo javnih naročil, katerih ocenjena vrednost ne presega mejnih vrednosti, pri katerih je treba izvesti postopek javnega naročanja, ni obvezen, ZJN-3 pa naročnika v 21. členu zavezuje k spoštovanju načel gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti ter transparentnosti, kot jih določa ZJN-3. Arhiv je v letu 2022 sklenil 20 pogodb in izdal 265 naročilnic za dobavo materiala, storitev in osnovnih sredstev.

V prvem odstavku 24. člena ZJN-3 je določeno, da mora naročnik izračunati ocenjeno vrednost javnega naročila upošteva celotno skupno vrednost plačil brez DDV, vključno s katerokoli opcijo in morebitnimi podaljšanji naročila, kakor je izrecno navedeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Po četrtem odstavku istega člena naročnik ne sme izbrati metode za izračun ocenjene vrednosti javnega naročila z namenom, da se določi takšna ocenjena vrednost, da za oddajo javnega naročila ni treba uporabiti tega zakona. Naročnik prav tako ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročil, da bi se izognil uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi. Skladno s petim odstavkom 24. člena ZJN-3 mora biti način izračuna ocenjene vrednosti razviden iz dokumentacije o javnem naročilu, ki jo vodi naročnik. Ocenjena vrednost za javna naročila blaga ali storitev, ki se redno ponavljajo ali se bodo predvidoma podaljšala v določenem obdobju, se skladno z desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 izračuna na podlagi skupne dejanske vrednosti zaporednih javnih naročil iste vrste, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v proračunskem letu, pri čemer se upoštevajo spremembe količine ali vrednosti, ki bi nastale v 12 mesecih po prvotnem naročilu, ali na podlagi skupne ocenjene vrednosti zaporednih javnih naročil, oddanih v 12 mesecih po prvi dobavi oziroma izvedbi ali v poslovnem letu, če je to daljše od 12 mesecev. Naročnik lahko odda istovrstno blago oziroma storitve v več ločenih postopkih oddaje javnih naročil skozi določeno časovno obdobje, vendar mora za oddajo vsakega posameznega

naročila izvesti postopek javnega naročila glede na skupno ocenjeno vrednost vseh naročil v določenem obdobju.

2.2.1.1.a Arhiv je 6. 5. 2022 izdal sklep št. 39/2022 o začetku postopka pridobivanja ponudb – evidenčno naročilo za arhivske regale na ročni pogon za objekt na Šmartinski cesti (Rezidenca). Ocenjena vrednost naročila je znašala 39.500 EUR brez DDV. Na podlagi izvedenega postopka je naročilo oddal dobavitelju Trevis d.o.o. in z njim julija 2022 sklenil pogodbo o dobavi v vrednosti 47.531 EUR z DDV. Nadalje je arhiv 6. 9. 2022 izdal sklep št. 67/2022 o začetku postopka pridobivanja ponudb – evidenčno naročilo za arhivske regale na ročni pogon za objekt v Kranju (Kolodvor). Ocenjena vrednost naročila je znašala 39.800 EUR brez DDV. Tudi to naročilo je na podlagi izvedenega postopka oddal dobavitelju Trevis d.o.o. in izdal naročilnico o dobavi v vrednosti 48.548 EUR z DDV. V novembru 2022 pa je direktorica odobrila še predlog za nabavo št. 430-1/2022-3751-95 za kovinske arhivske regale v vrednosti 9.516 EUR, prav tako pri dobavitelju Trevis d.o.o. Arhiv je na podlagi navedenih naročil pridobil istovrstno blago, zato bi moral ravnati v skladu s četrtem odstavkom 24. člena ZJN-3 in pri določitvi ocenjene vrednosti upoštevati skupno vrednost vseh nabav arhivskih regalov. Arhiv je dobavitelju Trevis d.o.o. po dobavi regalov v vrednosti 47.531 EUR izdal še naročilnici v vrednosti 48.548 EUR in 9.516 EUR, s čimer je ravnal v nasprotju z določbo četrtega in desetega odstavka 24. člena ZJN-3 v povezavi z a) točko prvega odstavka 21. člena ZJN-3, ki določa mejne vrednosti za uporabo zakona, ker je javno naročilo delil in se zaradi nižje vrednosti s tem izognil uporabi ZJN-3. Ker je bila skupna ocenjena vrednost nabave arhivskih regalov višja od 40.000 EUR brez DDV, bi arhiv moral uporabiti enega od postopkov iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3. Arhiv je za dobavo arhivskih regalov z dobaviteljem Trevis d.o.o. v letu 2022 ustvaril 105.595 EUR prometa, ne da bi dobavitelja izbral po katerem od postopkov iz ZJN-3, kar štejemo kot nepravilnost.

2.2.1.1.b . Arhiv je junija 2022 ponudniku VPRO d.o.o. z naročilnico št. 148.2022 oddal evidenčno naročilo za selitev pisarniške in skladiščne opreme v vrednosti 48.361 EUR oziroma 39.640 EUR brez DDV, novembra 2022 pa z naročilnico št. 226.2022 še dodatno naročilo za selitev knjižnice v vrednosti 1.999 EUR oziroma 1.639 EUR brez DDV, čeprav je bila selitev knjižnice že del osnovnega naročila selitve pisarniške in skladiščne opreme. Pri tem je ravnal v nasprotju z določbo četrtega in desetega odstavka 24. člena ZJN-3 v povezavi z a) točko prvega odstavka 21. člena ZJN-3, ker je javno naročilo delil in se zaradi nižje ocenjene vrednosti izognil uporabi ZJN-3. Ker je bila skupna ocenjena vrednost selitvenih storitev višja od 40.000 EUR brez DDV, bi moral uporabiti enega od postopkov iz prvega odstavka 39. člena ZJN-3. Arhiv je za selitvene storitve z izvajalcem VPRO d.o.o. ustvaril 50.360 EUR prometa, kar štejemo kot nepravilnost.

2.2.2 Stroški reprezentance in drugi stroški

Arhiv je v letu 2022 izkazal 9.739 EUR stroškov reprezentance in 9.827 EUR drugih stroškov storitev.

2.2.2.a Med stroški reprezentance se 880 EUR nanaša na nabavo 22 darilnih kartic, med drugimi stroški storitev pa je arhiv izkazal nabavo še 19 darilnih kartic v skupnem znesku 760 EUR, ki so bile razdeljene kot novoletno darilo za otroke zaposlenih v letih 2021 in 2022. Med stroški reprezentance pa se 2.034 EUR nanaša na nabavo poslovnih nahrbtnikov za zaposlene. Za navedene izdatke ni podlage v veljavnih predpisih, zato je arhiv ravnal v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena ZJU, ki določa, da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo, če bi s tem obremenil javna

sredstva. Ker gre za zagotavljanje več ugodnosti zaposlenim, kot to omogočajo veljavni predpisi, izdatke v skupnem znesku 3.674 EUR obravnavamo kot nepravilnost in kršitev določb tretjega odstavka 16. člena ZJU.

2.3 Ravnanje s stvarnim premoženjem

2.3.1 Stvarno premoženje, prejeto v upravljanje

V 26. členu sklepa o ustanovitvi so navedene nepremičnine, ki so v lasti Republike Slovenije, arhiv pa jih upravlja, in sicer so to objekti v Škofji Loki (na Partizanski cesti 1c in Blaževi ulici 14), v Kranju (na Savski cesti 8), v Ljubljani (na Kvedrovi cesti 9) in v Novem mestu (na Skalického ulica 1). Poleg omenjenih objektov ima arhiv v brezplačni uporabi prostore v Ljubljani (na Poljanski cesti 40) in v Idriji (na Prelovčevi ulici 2) ter v najemu poslovne prostore v Ljubljani (na Trdinovi ulici 4, Leskovškovi cesti 10 in Šmartinski cesti 53), v Kranju (na Kolodvorski cesti 4) in v Novem mestu (na Foersterjevi ulici 10). Arhiv zemljišča in stavbe, ki jih ima v upravljanju, izkazuje v registru osnovnih sredstev (v nadaljevanju: register OS), ki pa ne vsebuje vseh parcelnih števil. S primerjavo osnovnih sredstev iz registra OS, pogodb z Ministrstvom za kulturo o prenosu posameznih osnovnih sredstev v upravljanje arhivu in z vpogledom v centralno evidenco nepremičnin Republike Slovenije⁵⁹ smo ugotovili naslednje:

- pri inventarni številki 1883 je v registru OS evidentirana "poslovna stavba – kompleks grad Grm" z nabavno vrednostjo 201.016 EUR brez parcelnih števil; iz pogodbe z Ministrstvom za kulturo o prenosu osnovnega sredstva v upravljanje arhivu št. 3340-13-824043 z dne 22. 10. 2013 izhaja, da sta v tej vrednosti zajeti parcela št. 1340/1 in stavba št. 237, obe k. o. Kandija (1483); arhiv bi moral evidentirati ločeno vrednost zemljišča in zgradbe ter v glavni knjigi izkazati na kontu 020 posebej vrednost parcele št. 1340/1, na kontu 021 pa nabavno vrednost stavbe št. 237, obe k. o. Kandija (1483);
- v registru OS je pri inventarni številki 1887 navedena "poslovna stavba k. o. Kranj 419/4" z nabavno vrednostjo 52.218 EUR, v sklepu o ustanovitvi parcelna št. 419/4, k. o. Kranj (2100) sploh ni navedena (za k. o. Kranj (2100) je navedena le stavba št. 628 – deli števil 6, 7 in 8), v centralni evidenci nepremičnin pa je za to parcelno številko arhiv naveden kot upravljalec⁶⁰; v glavni knjigi je omenjeno parcelo št. 419/4, k. o. Kranj (2100) arhiv izkazal kot poslovno stavbo, pravilno bi bilo zemljišče, in v previsoki nabavni vrednosti (za 52.205 EUR)⁶¹.

⁵⁹ [URL: <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=6e711b3bf9a941d79a3b00b85cddf990>], 6. 10. 2023.

⁶⁰ Iz zemljiškknjižnega izpiska izhaja, da gre za parcelo (površine 1 m²) v solastništvu Republike Slovenije (delež 763/2000) in Mestne občine Kranj (delež 1237/2000), na kateri je elektroenergetska naprava.

⁶¹ Na podlagi pogodbe o prenosu sredstev v upravljanje z Ministrstvom za kulturo št. 3340-13-824046 z dne 30. 12. 2013 je bil arhiv v k. o. Kranj (2100) upravljalec zemljiških parcel št. 418/0 in 419/2 ter stavbe št. 628 (deli števil 1–9) s skupno nabavno vrednostjo 187.272 EUR. Po vzpostavitvi etažne lastnine leta 2020 pa arhiv ne upravlja več vseh sredstev iz pogodbe iz leta 2013, ampak le še del stavbe št. 628 – dele števil 6, 7 in 8, za katere je določil nove nabavne vrednosti skupaj v znesku 135.054 EUR, razliko iz pogodbe iz leta 2013 pa je kar pripisal parcelni št. 419/4, to je 52. 218 EUR. Ocenjena vrednost zemljišča s površino 1 m² bi lahko bila le 13 EUR (posplošena vrednost s Portala Prostor (www.e-prostor.gov.si), kot izhaja iz korespondence z ministrstvom z dne 22. 6. 2020) in ne 52.218 EUR.

Iz preverjenega stanja, ki je bilo ugotovljeno na podlagi primerjave podatkov iz dostopnih evidenc ter posredovane dokumentacije, izhaja, da arhiv spremlja in evidentira spremembe na zemljiškoknjižnem področju. Vendar pa bi bilo treba dopolniti sklep o ustanovitvi v smislu posodobitve njegovega 4. člena – glede sedeža arhiva ter 26. člena, ki vsebuje seznam nepremičnin v upravljanju arhiva (spremembe na lokaciji Kranj) in prostorov, ki jih arhiv po selitvi v letu 2022 uporablja, kar pa je v pristojnosti ustanovitelja.

2.3.2 Popis sredstev in obveznosti do virov sredstev

Skladno s 36. členom ZR pravne osebe ob koncu leta obvezno usklajujejo sredstva in obveznosti do virov sredstev z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom. Podrobnejša navodila za popis so določena v Pravilniku o popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev v Zgodovinskem arhivu Ljubljana⁶² (v nadaljevanju: pravilnik o popisu). Poročilo o popisu mora v skladu s prvim odstavkom 40. člena ZR obravnavati pristojni organ pravne osebe ter odločiti o načinu odpisa primanjkljajev, knjiženju presežkov, odpisu neplačanih in zastaranih terjatev ter o morebitnem odpisu sredstev v skladu z aktom o ustanovitvi.

Popisne komisije so delo opravile v času od 5. 1. 2023 do 18. 1. 2023 in pripravile zapisnike o opravljenem popisu s stanjem na dan 31. 12. 2022, centralna inventurna komisija pa je direktorici predložila skupni elaborat o popisu dne 31. 1. 2023.

2.3.2.a Arhiv je pri rednem letnem popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev po stanju na dan 31. 12. 2022 popisal nepremičnine, ki jih vodi v registru OS. Ker pa v registru OS ni vseh potrebnih podatkov oziroma so ti napačni (povezava s točko 2.3.1), ugotavljamo, da na podlagi izvedenega popisa ni mogoče potrditi, da je stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev po stanju na dan 31. 12. 2022 usklajeno z dejanskim stanjem, kar je v neskladju s 36. členom ZR.

2.3.2.b Svet arhiva je na 6. redni seji dne 23. 2. 2023 obravnaval in potrdil poročilo centralne inventurne komisije za leto 2022, ni pa odločal o načinu odpisa primanjkljajev ter o morebitnem odpisu sredstev, kot to tudi določa prvi odstavek 40. člena ZR. Prav tako direktorica ni sprejela pisnega sklepa po opravljenem popisu, kot to določa 28. člen pravilnika o popisu, ter ni imenovala komisije, ki bi poskrbela za fizično uničenje neuporabnih, poškodovanih oziroma dotrajanih sredstev. Arhiv je navedel, da naj bi bila vsa osnovna sredstva, ki jih je popisna komisija predlagala za odpis (seznam v Prilogi 1 k poročilu centralne inventarne komisije), predana v uničenje. Ugotovili smo, da je na tem seznamu tudi avto Renault Kangoo, letnik 2009, ki pa ni bil predan v uničenje, ampak prodan ob nabavi novega službenega avtomobila leta 2020⁶³. Arhiv je predložil dokument podjetja BLOK d.o.o. o prevzemu odpadkov električne in elektronske opreme, ki pa ne vsebuje seznama predanih/prevzetih kosov, ampak le količino odpadne opreme v kilogramih (skupaj 60 kg). Na podlagi prejete dokumentacije tako ni mogoče potrditi, da so vsa osnovna sredstva po seznamu iz Priloge 1 k poročilu centralne inventarne komisije dejansko šla v uničenje.

⁶² Sprejela ga je direktorica arhiva 1. 12. 2010.

⁶³ Sklep o prodaji osnovnega sredstva št. 722-5/2020-1 z dne 22. 5. 2020.

2.4 Načrtovanje in poročanje o poslovanju

Ministrstvo za kulturo je za izvedbo programa dela arhiva v letu 2022 iz državnega proračuna na podlagi 8 odločb odobrilo sredstva v skupnem znesku 2.265.890 EUR, od tega za stroške dela do 1.271.281 EUR, za splošne stroške delovanja do 550.406 EUR, za programske materialne stroške do 230.597 EUR ter za stroške investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme do 213.606 EUR. V skladu z 10. členom Pravilnika o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture⁶⁴ je o višini financiranja minister za kulturo odločil na podlagi predloga finančnega načrta ter programa dela, ki ju je arhiv predložil 15. 11. 2021. Po prejemu odločbe o financiranju št. 62500-6/2021-3340-21 z dne 7. 4. 2022 je arhiv pripravil z odločbo usklajen finančni načrt in program dela, ki ju je svet arhiva potrdil na seji dne 8. 4. 2022. Po prejemu odločbe o financiranju št. 62500-6/2021-3340-34 z dne 27. 5. 2022 je arhiv pripravil z odločbo usklajen finančni načrt, ki ga je svet arhiva potrdil na seji dne 16. 6. 2022, ministrstvo pa je nanj podalo soglasje 7. 7. 2022. V skladu z odločbo št. 62500-6/2021-3340-57 z dne 18. 10. 2022, s katero je ministrstvo odobrilo dodatna sredstva v znesku 110.888 EUR, in odločbo št. 62500-6/2021-3340-63 z dne 3. 11. 2022, s katero je ministrstvo odobrilo dodatna sredstva v znesku 37.006 EUR, pa rebalans finančnega načrta ni bil potreben, arhiv je moral le poročati o porabi teh sredstev v letnem poročilu za leto 2022. Arhiv je o končni porabi sredstev poročal v poslovnem in finančnem poročilu za leto 2022, ki ga je svet arhiva sprejel 23. 2. 2023. Dokument je arhiv 28. 2. 2023 posredoval tudi Ministrstvu za kulturo in Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

⁶⁴ Uradni list RS, št. 85/10.

3. Mnenje

Revidirali smo pravilnost poslovanja Zgodovinskega arhiva Ljubljana v letu 2022.

Mnenje s pridržkom

Ugotovili smo, da Zgodovinski arhiv Ljubljana v letu 2022 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- delovno mesto je sistemiziral v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju – točka 2.1.1.a;
- ob premestitvi na drugo delovno mesto je javno uslužbenko uvrstil v previsok plačni razred ter napredoval javno uslužbenko, ki ni izpolnjevala pogojev za napredovanje, zato je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju izplačal najmanj za 1.663 EUR preveč plače – točki 2.1.2.a in 2.1.3.a;
- dodatek za mentorstvo je v nasprotju s Kolektivno pogodbo za javni sektor obračunaval še po zaključku usposabljanja, zato je mentorjem izplačeval preveč dodatka za mentorstvo – točka 2.1.4.a;
- za izplačilo redne delovne uspešnosti je zagotovil več sredstev, kot jih je za ta namen dovoljeno porabiti v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, in zato izplačal za 409 EUR preveč redne delovne uspešnosti – točka 2.1.5.a;
- jubilejno nagrado je javnima uslužbencema izplačal prepozno oziroma v višjem znesku, kot to določa Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji – točka 2.1.7.a;
- v nasprotju z Aneksom h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji je izplačal za 438 EUR prenizek znesek odpravnin ob upokojitvi – točka 2.1.8.a;
- v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je izplačal za 292 EUR preveč in za 229 EUR premalo regresa za letni dopust – točka 2.1.9.a;
- pri izbiri izvajalcev storitev in dobaviteljev blaga v vrednosti najmanj 155.955 EUR ni ravnal v skladu z Zakonom o javnem naročanju – točki 2.2.1.1.a in 2.2.1.1.b;
- v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih je obremenil javna sredstva in zaposlenim zagotovil pravice, ki nimajo podlage v relevantnih predpisih, v skupnem znesku 3.674 EUR – točka 2.2.2.a;
- v nasprotju z Zakonom o računovodstvu in notranjim aktom ob koncu leta ni uskladal stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom, o načinu odpisa in nadaljnjih postopkih ravnanja z odpisanimi osnovnimi sredstvi pa ni odločal pristojni organ – točki 2.3.2.a in 2.3.2.b.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Zgodovinski arhiv Ljubljana v letu 2022 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

4. Priporočila

Zgodovinskemu arhivu Ljubljana priporočamo, naj opozori ustanovitelja, da je treba poskrbeti za posodobitev ustanovitvenega akta najmanj glede podatkov, ki se nanašajo na sedež arhiva ter seznam nepremičnin v upravljanju arhiva (spremembe na lokaciji Kranj) in prostorov, ki jih arhiv uporablja po selitvi v letu 2022.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Zgodovinskemu arhivu Ljubljana,
2. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si